KADERNOTA 2021

Wateronderzoek en advies

Datum rapportage: 6 maart 2020
Versie: 1.0
Opgesteld door: Henk Laarman

Wij zijn AQUON

AQUON is de ideale partner voor watergerelateerd onderzoek en advies. We zijn een innovatieve fullservice partner voor negen waterschappen en hoogheemraadschappen in Midden- en Zuid-Nederland. Ook gemeenten, overheid en bedrijven schakelen ons steeds vaker in voor professioneel wateronderzoek, deskundige voorlichting en betrouwbaar advies. Ons onderzoek geeft inzicht in de waterkwaliteit en vormt daarmee de basis voor gezond en duurzaam waterbeheer.

Kernwaarden

Water is belangrijk voor iedereen. Voor leven, gezondheid en recreatie. Wij dragen hieraan bij vanuit onze kernwaarden: Samen, verantwoordelijk en professioneel.

MISSIE

AQUON realiseert gedegen inzicht in waterkwaliteit. Hiermee dragen wij als geïntegreerd ketenpartner van de waterschappen bij aan een gezond en duurzaam watersysteem.

Samen werken we aan een gezond leefgebied voor flora en fauna, veilig zwemwater en schoon oppervlaktewater voor mens en dier.

Want goed water is goed leven.

VISIE

AQUON is net als water altijd in beweging. Een heldere organisatie, met kennis en innovatie als drijvende kracht. Als expert op het gebied van wateronderzoek leveren wij kwalitatief uitstekende data en verstrekken we informatie die noodzakelijk is voor degelijk waterbeheer door de waterschappen. Nu en in de toekomst.

Om expert te blijven op het gebied van wateronderzoek, geven we prioriteit aan kennisbehoud, samenwerking en innovatie. Hiervoor zoeken we verbinding met de waterschappen en andere deskundige partijen.

Werken bij AQUON betekent flexibiliteit, deskundigheid en verantwoordelijkheid. AQUON biedt haar medewerkers een inspirerende omgeving met ruimte om professioneel te werken en hun talent optimaal te ontwikkelen.

INHOUDSOPGAVE

1.	**Inleiding**	**4**
2.	**Strategie 2020-2030**	**5**
3.	**Innovaties**	**7**
4.	**Personele ontwikkelingen**	**10**
5.	**AQUON gaat centraliseren**	**11**
6	**Ontwikkeling meetvraag 2021 - 2025**	**13**
7.	**Aannames bij de productieverwachting en interpretatie van AQUON**	**15**
8.	**Klanttevredenheid**	**16**
9.	**Financiële uitgangspunten 2021**	**17**
	9.1 Programmabegroting Laboratorium	17
	9.2 Programmabegroting Eigenaren	18
10.	**Investeringen**	**19**
11.	**Kostenverdeling van AQUON**	**21**
12.	**Sturing en verantwoording**	**22**
13.	**Vervolgproces**	**23**

1 INLEIDING

Voor u ligt de kadernota 2021 van AQUON. In deze kadernota geven we op basis van huidige inzichten de hoofdpunten van het AQUON-beleid en de financiële kaders voor het komend jaar weer. In deze kadernota zijn de financiële uitgangspunten van AQUON opgenomen. AQUON heeft hierbij rekening gehouden met de wensen van haar opdrachtgevers en op basis van ervaring haar eigen deskundigheid en kengetallen toegevoegd. Het productieniveau van AQUON stijgt sinds 2014 jaarlijks tussen de 3 en 13 procent. Ook de verwachte productie in het jaar 2021 zal deze trend waarschijnlijk niet doorbreken.

In de GR AQUON 2018 is vastgelegd dat het doel van de samenwerking 'AQUON' is om op het gebied van de informatievoorziening rond laboratoriumactiviteiten en daarmee verband houdende veld- en adviesactiviteiten te komen tot kennisdeling en – ontwikkeling, vergroting van de efficiency, vermindering van de kwetsbaarheid, benutting van de GR (continuïteit kwaliteitsborging en -verbetering) en versterking van de innovatiekracht.

AQUON heeft tot taak zo doelmatig mogelijk informatie uit laboratoriumactiviteiten en de daarmee verband houdende veld- en adviesactiviteiten als schakel in de keten van waterschapactiviteiten te leveren. AQUON biedt bemonsterings-, analyse- en advieswerkzaamheden met als resultaat inzicht in de waterkwaliteit. De afgelopen jaren heeft AQUON hard gewerkt om haar unieke positie te bevestigen. Innovaties zijn opgepakt, het dienstenpakket is verder ontwikkeld en efficiencymaatregelen zijn doorgevoerd. Het resultaat hiervan is een aanzienlijke groei in de werkomvang geweest. In combinatie met de gerealiseerde efficiency en ondanks de huidige gedecentraliseerde structuur zijn in de afgelopen jaren positieve financiële resultaten geboekt.

De komende jaren ontwikkelt AQUON zich door in haar rol als ketenpartner die niet alleen analyses doet en data levert, maar ook gebruik maakt van deze verkregen data om tot kennis en adviezen voor haar waterschappen te komen. AQUON wenst vanuit deze positie en in nauw overleg met haar opdrachtgevers zichzelf verder te ontwikkelen tot een innovatieve partner die de waterschappen optimaal ondersteunt bij haar taken en verantwoordelijkheden. Vanuit haar deskundigheid, zowel in het veld als in het laboratorium, en de beschikbare analysemethode en bundeling van de verzamelde data is AQUON goed in staat gerichte adviezen te verstrekken. Vanuit gebundelde activiteiten van monstername, laboratoriumanalyses en data-inwinning voor negen waterschappen is AQUON goed in staat om economische schaalvoordelen te behalen.

Het bestuur van AQUON heeft op 3 maart 2020 de strategie 2020-2030 vastgesteld en daarbij ingestemd met de centralisatie van de bedrijfsactiviteiten van AQUON. In de jaren 2020 t/m 2021 vinden de voorbereidende werkzaamheden voor deze centralisatie plaats; de concrete realisatie van de centralisatie wordt volgens afgegeven planning in het jaar 2024 verwacht.

2 STRATEGIE 2020-2030

AQUON heeft een strategienota 2020-2030 op 7 november 2019 opgesteld. Deze strategie is opgenomen in het rapport 'Strategie 2020-2030 & businesscase centralisatie AQUON, versie 1.1'. Uitgangspunten in deze strategie zijn de missie en visie van AQUON enerzijds en enkele aan elkaar gerelateerde omgevingsontwikkelingen anderzijds. Naast oog voor deze ontwikkelingen is focus voor AQUON de behaalde resultaten uit het verleden te borgen en de klantgerichtheid te verhogen. Op basis van deze strategie 2020-2030 kan AQUON invulling geven aan het takenpakket zoals verwoord is in het takenpakket GR AQUON 2018.

MISSIE & VISIE AQUON

AQUON realiseert gedegen inzicht in waterkwaliteit. Hiermee draagt AQUON, als geïntegreerd ketenpartner van de waterschappen, bij aan een gezond en duurzaam watersysteem. Samen werken we aan een gezond leefgebied voor flora en fauna, veilig zwemwater en schoon oppervlaktewater voor mens en dier. Want goed water is goed leven.

AQUON is net als water altijd in beweging. Een heldere organisatie, met kennis en innovatie als drijvende kracht. Als expert op het gebied van wateronderzoek levert AQUON kwalitatief uitstekende data en verstrekt zij de informatie die noodzakelijk is voor duurzaam waterbeheer door de waterschappen. Nu en in de toekomst.

Om expert te blijven op het gebied van wateronderzoek, geeft AQUON prioriteit aan kennisbehoud, samenwerking en innovatie. Hiervoor zoekt AQUON verbinding met de waterschappen en andere deskundige partijen.

Werken bij AQUON betekent flexibiliteit, deskundigheid en verantwoordelijkheid. AQUON biedt haar medewerkers een inspirerende omgeving met ruimte om professioneel te werken en hun talent optimaal te ontwikkelen.

TOEKOMSTIGE OMGEVINGSONTWIKKELINGEN

De omgevingsontwikkelingen zijn een belangrijk uitgangspunt voor de tienjaar-strategie van AQUON. De toenemende aandacht voor natuur, milieu en biodiversiteit (maatschappelijk, politiek en in de media) maakt dat er meer en hogere eisen aan de kwaliteit van analyseresultaten worden gesteld. De ontwikkelingen waarvan AQUON verwacht dat zij de grootste invloed hebben op de meetvraag, betreffen de toename van de milieuvreemde stoffen, klimaatverandering, de wetgeving (en normering) en de innovaties. Daarnaast zijn er enkele andere ontwikkelingen (politieke stroming en media-aandacht) die meer kwalitatief zijn te beschouwen of pas invloed hebben als ze optreden (milieu-incidenten en calamiteiten) of die naar verwachting geen directe invloed hebben op de meetvraagontwikkeling.

AQUON begrijpt als geen ander welke rol de waterschappen spelen in het publieke debat over natuur en milieu en welke rol AQUON heeft in het ondersteunen van de waterschappen. In een wereld waar steeds meer aandacht is voor natuur en milieu en milieu-incidenten steeds prominenter worden uitgemeten, is het van belang dat onderzoeksresultaten door AQUON volledig, betrouwbaar en tijdig worden opgeleverd. AQUON heeft als enige een calamiteitendienst waardoor metingen 24/7 (dus ook in het weekend en buiten reguliere kantooruren) kunnen worden verricht. Haar accreditatie maakt dat ze voldoet aan alle wettelijke eisen en dat de kwaliteit en betrouwbaarheid gegarandeerd zijn.

KENNISORGANISATIE

Als kennisorganisatie borgt AQUON dat voor elk proces de kennis in huis aanwezig is om als professioneel ketenpartner én als opdrachtnemer te kunnen functioneren. Dit betekent dat AQUON weloverwogen keuzes maakt wat betreft het al dan niet uitbesteden van haar werk. Zij kiest er daarbij voor om een deel van het werk zelf te doen, zowel op basis van bedrijfseconomische afwegingen als op basis van kennisbehoud en -ontwikkeling. Als grootste waterschapslaboratorium van Nederland is AQUON een factor van betekenis binnen de markt. In een sterke oligopolitische markt, waar enkele grote Europese spelers de markt steeds meer domineren, heeft AQUON een stevige (onderhandelings-)positie (kwaliteit, continuïteit en prijzen).
Door eigen vaktechnisch inzicht kan in voldoende mate worden beoordeeld of de geleverde producten en diensten voldoen aan de gewenste kwaliteit.

Waar mogelijk zoekt AQUON de samenwerking met andere partijen zoals de waterschappen of externe kennisinstituten om up-to-date te blijven van de ontwikkelingen, kennis te vergoten of te behouden.

INNOVATIEVE ONTWIKKELINGEN

AQUON omarmt de kansen die innovatie biedt. Inzicht in en beheersing van de waterkwaliteit vergen, vooral in het licht van de toenemende hoeveelheid milieuvreemde stoffen, steeds meer en betere gegevens. In hoofdstuk 3 van deze nota gaan wij verder in op het onderwerp Innovatie.

VERDERE TOEKOMST (10 JAAR +)

AQUON onderkent relatief grote en invloedrijke ontwikkelingen in haar omgeving, waarop zij met haar strategie, organisatie, middelen en huisvesting inspeelt. Op lange termijn (2030 en volgende jaren) is de onzekerheid groot over hoe de toekomst eruit zal zien, zoals ook beschreven in het scenario-onderzoek van IPR Normag d.d. 5 februari 2020. AQUON blijft nauwlettend volgen hoe de maatschappelijke en politieke aandacht voor waterkwaliteit zich ontwikkelt en met welke snelheid technologieën op het gebied van waterkwaliteit worden geoperationaliseerd. AQUON zal de wendbaarheid en flexibiliteit van haar organisatie, systemen, middelen en huisvesting hier continue op blijven aanpassen en beheersen. Het AQUON-bestuur en de governance-structuur worden hier in 2021 en verdere jaren actief bij betrokken.

3 INNOVATIES

INLEIDING

AQUON heeft in afstemming met de waterschappen een focus aangebracht op de verwachten innovaties.
In de strategie 2020-2030 zijn drie prioriteiten in de innovatieve ontwikkelingen onderscheiden, te weten sensortechnologie, DNA-gerelateerde technieken en big data. AQUON breidt haar eigen dienstenpakket hiermee de komende jaren uit. Om innovatieve ontwikkelingen te kunnen overzien en in de werkprocessen te implementeren is tijd nodig. De overige innovatieve ontwikkelingen op het gebied van bio-assays, microverontreinigingen en meer effectgericht onderzoek wordt vooralsnog gevolgd in nauwe afstemming met de ambtelijke vertegenwoordigers van de waterschappen. Hierover is afgesproken dat AQUON aanvullende innovaties pas oppakt nadat hier specifiek door de waterschappen om wordt gevraagd, of wanneer deze zich nadrukkelijk hebben bewezen.

KENNISONTWIKKELING EN INNOVATIEPROGRAMMA

Om gestructureerd overzicht en inzicht te houden op de noodzakelijke proces- en productinnovatie binnen de gehele keten hanteren we een gezamenlijke kennis- en innovatieagenda.
De mogelijkheden van technologische ontwikkelingen kunnen voor gebruik in de praktijk worden gevolgd, getest en waar kansrijk uitgeprobeerd en gerealiseerd door middel van partnerschappen en/of eigen middelen.

AQUON voert zelf geen research & development uit, zij is echter als een toekomstig gebruiker (launching partner) betrokken bij het geaccepteerd krijgen van nieuwe (analyse-) technologieën. Dit doen we door vergelijkingsonderzoeken samen met de ontwikkelaars en andere gebruikers uit te voeren. Sinds een aantal jaren is AQUON bij specifieke ontwikkelingen betrokken, zoals bijvoorbeeld met de vergelijkingsonderzoeken ten behoeve van eDNA. Deze lijn wenst AQUON ook in het jaar 2021 voort te zetten, waarbij verdere focus rondom de ontwikkeling van nieuwe (analyse-) technologieën wordt voorzien.

Om een en ander ook financieel te kunnen ondersteunen, is voor het innovatieprogramma begrotingsgeld gealloceerd. In de programmabegroting voor 2020 was hiervoor 400.000 euro opgenomen. AQUON stelt in overleg met haar opdrachtgevers voor deze begrotingspost te continueren op 400.000 euro per jaar. Ook voor de komende jaren wordt een dergelijke inspanning voorzien.

Deze innovatiegelden worden overigens geheel in samenspraak met de behoefte vanuit de waterschappen ingezet. Ook eventuele projectorganisaties zullen in samenspraak worden ingevuld. De toewijsbare kosten van de innovatieprojecten worden toegerekend aan de desbetreffende opdrachtgever(s). Hiermee kunnen individuele opdrachtgevers tijdens het jaar de uitputting van hun budget bewaken.

VERBREDEN EN VERSTERKEN HUIDIGE KWALITEITSNIVEAU MONITORING WATERKWALITEIT

Nieuwe innovatieve methoden voor meting en analyse helpen om het inzicht in de waterkwaliteit te verbeteren of verfijnen. Deze nieuwe methoden worden ingezet ter ondersteuning, aanvullend op de huidige methoden. In de (nabije) toekomst zullen de nieuwe de huidige technieken vervangen, zodra aangetoond is dat de nieuwe technieken voldoen aan de gewenste kwalitatieve eisen.

DNA-gerelateerde technieken

Begin 2020 is het eDNA-laboratorium in gebruik genomen. Naast zwemmersjeuk, *E.coli* en laatste doorontwikkeling van blauwalg qPCR/ eDNA analyses, zal worden doorontwikkeld op het gebied van muskusratten (meeliften op landelijke ontwikkeling) en onderzoek naar bronopsporing. Het TKI-project Diatomeeën en eDNA onderzoek is in 2020 gestart en loopt tot in 2022. Verder zal de inspanning om de qPCR- veldmetingen voor zwemwater beschikbaar te krijgen cq verder te verbeteren onverminderd doorgaan.

Sensormonitoring

Sensormonitoring van de traditionele veldparameters als zuurstof, temperatuur, geleidbaarheid en pH en troebelheid kan inmiddels als geaccepteerd worden beschouwd. Validatie-onderzoeken voor blauwalg-sensormonitoring worden in de loop van 2020 afgerond en implementatie daarvan wordt voorzien voor 2021 en verder. Daarnaast wordt voor monitoring ten behoeve van waterkwaliteit in landelijk gebied ook de innovatie naar de inzet van meer specifieke sensoren zoals nitraat en ammonium verwacht.

Digitale transitie in aansluiting met de waterschappen

AQUON verwacht dat de digitale transitie impact zal hebben op de processen van AQUON. Het beschikken over kwalitatief goede, exponentieel groeiende hoeveelheid aan data, zullen in toenemende mate de kern van de processen van AQUON gaan vormen. Snelle, foutloze en veilige beschikbaarheid van data in de waterketen is en blijft essentieel. Steeds meer wordt gevraagd om van de gecertificeerde meet- resultaten (data) naar informatie naar kennis te gaan. Hierbij dient (ook) rekening te worden gehouden dat AQUON megadatastromen (real time) gaat verwerken en beheren. AQUON wenst een visie te ontwikkelen om data driven waterkwaliteit te leveren. AQUON brengt hiervoor haar basisinformatiesystemen in 2021 op orde zodat blijvend voldaan kan worden aan de groeiende en veranderde klantvraag.
Door de digitale transitie kan worden verwacht dat de taken van AQUON en die van het Waterschap meer en meer verstrengelen zonder dat hierdoor verhoudingen en verantwoordelijkheid veranderen.

Overige ontwikkelingen

Naast de focus lijnen voor innovatie vinden ook nog andere innovatieve ontwikkelingen plaats. Enkele kenmerkende onderzoeken zijn het meerjaren innovatie-onderzoek naar bentische matten dat in 2021 zal worden afgerond en het 3-jarig project microplastics dat in 2020 is opgestart.

4 PERSONELE ONTWIKKELINGEN

De CAO Werken voor Waterschappen is het uitgangspunt voor de arbeidsvoorwaarden van het personeel. Hierin zijn overigens alle gevolgen van de nieuwe wet normalisering rechtspositie ambtenaren (wnra) opgenomen. Deze CAO loopt af op 31 december 2020. Op het moment van schrijven is er geen informatie voorhanden voor het programmajaar 2021 en is nog geen inzicht in eventuele salarisontwikkelingen. De personeelsformatie van AQUON en de benodigde flexibele inzet van arbeidskrachten dienen als basis voor de personeelslasten.

In de programmabegroting 2021 en verdere jaren wordt voor de mogelijke CAO-verhogingen en sociale- en pensioenlasten rekening gehouden met een verhoging van de personeelskosten van 2,0 procent. In verband met individuele salarisstijgingen (‘periodieken’) wordt een gemiddelde stijging van 0,5 procent als basis genomen.

AQUON heeft in 2020 een formatie van ongeveer 160 fte. AQUON voorziet in het jaar 2021 een uitbreiding op haar personeelsbestand door nieuwe activiteiten. De meest aansprekende ontwikkelingen zijn:

- Op verzoek van de waterschappen start AQUON in 2020 met een nieuw team waterbodemonderzoek. Met name het aspect vooronderzoek bij een waterbodemonderzoek wordt gedurende het jaar 2020 opgebouwd (insourcing). Verwachte toename van het personeelsaantal betreft zes vakspecialisten. Hiermee wordt kwaliteit, continuïteit en snelheid beoogd. Totale kosten zijn ongeveer 600.000 euro. De kosten voor uitbesteding vervallen hiermee met een verwachte gelijke waarde.
- Afgelopen jaren heeft AQUON kennis opgebouwd ten aanzien van de PFAS-analyses. De productie was echter uitbesteed aan externe partners. AQUON bouwt vanaf het jaar 2020 zelf een expertteam PFAS op. Hiervoor worden 3 fte voorzien. Een toename in personeelskosten van 250.000 euro wordt voorzien. De voormalige kosten voor uitbesteding vervallen hier gedeeltelijk mee. Verwacht wordt dat op de uitbesteding een beoogd voordeel van 500.000 euro wordt behaald.

In de programmabegroting 2021 wordt op basis van de totale formatie een uitwerking gegeven van de benodigde financiële middelen voor personeel.

5 AQUON GAAT CENTRALISEREN

Aan het eind van 2017 heeft het bestuur van AQUON een voorgenomen bestuurlijk besluit genomen. Op basis van de - op het moment van besluitvorming - beschikbare (financiële) informatie en overwegingen die betrekking hadden op productieaantallen, te bereiken efficiëntie en de noodzaak van een wenkend perspectief was het de collectieve ambitie om AQUON te concentreren op één locatie. Randvoorwaarde hiervoor was dat de strategie en governance zichzelf zouden bewijzen én dat een op te stellen businesscase het één locatiebesluit zou rechtvaardigen. In de afgelopen twee jaren zijn deze twee voorwaarden positief ingevuld.

Op 3 maart 2020 heeft het algemeen bestuur van AQUON besloten om de activiteiten van AQUON te concentreren op een nieuwe locatie. Met dit besluit verkoopt AQUON haar huidige twee locaties en ontwikkelt zij een (nieuw) pand op een nader te bepalen locatie. AQUON dient in de komende jaren deze centralisatie te realiseren en stelt in 2020 een plan hiervoor op.

In de businesscase, die ten grondslag lag aan de bestuurlijke besluitvorming, zijn de volgende investerings-bedragen voor dit scenario opgenomen:

INVESTERINGEN	
Grond	4.700
Projectkosten	
Gebouw & installaties	11.300
Installaties & inrichting	13.500
Desinvestering	
Verkoop van panden	-4.600

Bedragen x 1.000,- in euro

De eenmalige kosten voor realisatie van de bouw zijn geraamd op 3,9 miljoen euro. De exploitatiekosten worden zoveel als mogelijk geëgaliseerd over de periode 2021 -2025. De kosten voor afvloeiing van het personeel zijn vooreerst begroot op 3,3 miljoen euro. Door middel van een nog op te stellen strategisch personeelsplan wordt geprobeerd deze kosten in nauwe samenwerking met de waterschappen positief bij te stellen. Deze financiële uitgangspunten, en ook het exploitatie-effect worden opgenomen in de programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2025.

STAPPEN CENTRALISATIEPROCES

AQUON voert eerst een onderzoek uit naar een geschikte locatie. Dit onderzoek is complex en wordt vanuit meerdere gezichtspunten opgesteld. Hiervoor zoekt AQUON deskundige begeleiding. Verwacht mag worden dat AQUON drie locaties zal aandragen, met een zakelijk onderbouwde voorkeur. AQUON verwacht dit onderzoek in de zomer van 2020 af te ronden.

Vervolgens verwacht AQUON aan het einde van 2021 een voorstel tot ontwerp en realisatie van een pand aan het bestuur voor te kunnen leggen. Echter AQUON dient als eerste nog een organisatievorm te vinden op welke wijze zij de bouw wenst te begeleiden en te realiseren. Op moment van schrijven van deze kadernota is dit nog niet bekend. Gedurende 2020 zal meer inzicht worden verkregen in deze ingeschatte voorbereidings- en uitvoeringstijd. Afsluitend zal een plan met een financieringsvoorbehoud aan het bestuur worden voorgelegd. AQUON verwacht in de voorbereidingsfase drie miljoen euro aan voorbereidingskrediet (als onderdeel van de totale investering) nodig te hebben. Dit bedrag zal vooreerst opgenomen worden in de programmabegroting 2021. Mochten gedurende het jaar 2020 andere inzichten beschikbaar komen, dan zal AQUON dit spoedig bestuurlijk melden.

6 ONTWIKKELING MEETVRAAG 2021 - 2025

De opdrachtgevers van de waterschappen hebben hun verwachte meetvraag op hoofdlijnen t/m 2025 opgegeven. Op basis hiervan heeft AQUON een beeld gevormd van de te verrichten werkzaamheden voor de komende jaren en de wijze waarop zij haar bedrijfsvoering kan inrichten. Inmiddels is een trend zichtbaar dat de productie van AQUON jaarlijks stijgt. In vergelijking met het jaar 2014 produceert AQUON in 2020 ongeveer 27 procent meer. In tabel is 1 is deze ontwikkeling zichtbaar gemaakt.

PRODUCTIE/ MEETVRAAG	2014 WERKELIJK	2015 WERKELIJK	2016 WERKELIJK	2017 WERKELIJK	2018 WERKELIJK	2019 WERKELIJK	2020 MEETVRAAG*	2021 MEETVRAAG*
Aa en Maas	794.197	893.292	1.049.358	1.271.294	1.349.819	1.518.416	1.445.400	1.395.000
Brabantse Delta	1.484.131	1.334.034	1.441.403	1.409.153	1.587.743	1.569.492	1.368.425	1.496.703
De Dommel	1.007.880	1.067.775	1.053.718	1.231.814	1.137.992	1.222.360	1.070.160	1.120.160
Delfland	754.853	817.032	862.471	1.045.245	1.216.616	1.019.044	998.000	998.000
Hollandse Delta	1.550.417	1.816.933	1.872.081	2.258.381	2.178.026	2.002.786	2.504.315	2.118.760
Rijnland	1.925.326	2.138.194	2.077.621	2.045.304	2.093.475	2.627.903	2.440.000	2.520.000
Rivierenland	1.894.387	1.917.717	1.957.972	1.872.099	2.488.828	2.878.224	2.060.000	2.036.000
Schieland en de Kr'waard	551.809	553.193	658.059	593.166	681.065	793.786	653.900	701.600
Stichtse Rijnlanden	784.590	802.044	745.931	782.101	850.411	1.375.902	1.111.500	1.118.500
Totaal	10.747.590	11.340.214	11.718.614	12.508.557	13.583.975	15.007.913	13.651.700	13.504.723
Indexcijfer jaar 2014=100	100	106	109	116	126	140	127	126

* bijgestelde opgaaf meetvraag

Tabel 1: De ontwikkeling in de meetvraag.

Uit ervaring blijkt dat de productie (ook) wordt beïnvloed door onvoorziene projecten. In 2021 is in overleg met de opdrachtgevers de originele opgegeven meetvraag dan ook verhoogd met een post 'onvoorzien' van vijf procent. Hiermee is in 2021 het verwachte productieniveau 14.200.000 punten. Het meerjarig perspectief van de meetvraag, inclusief de post onvoorzien, wordt weergegeven in tabel 2. De totale meetvraag geeft op basis van de opgave van de opdrachtgevers voor de komende vijf jaar een constant beeld.

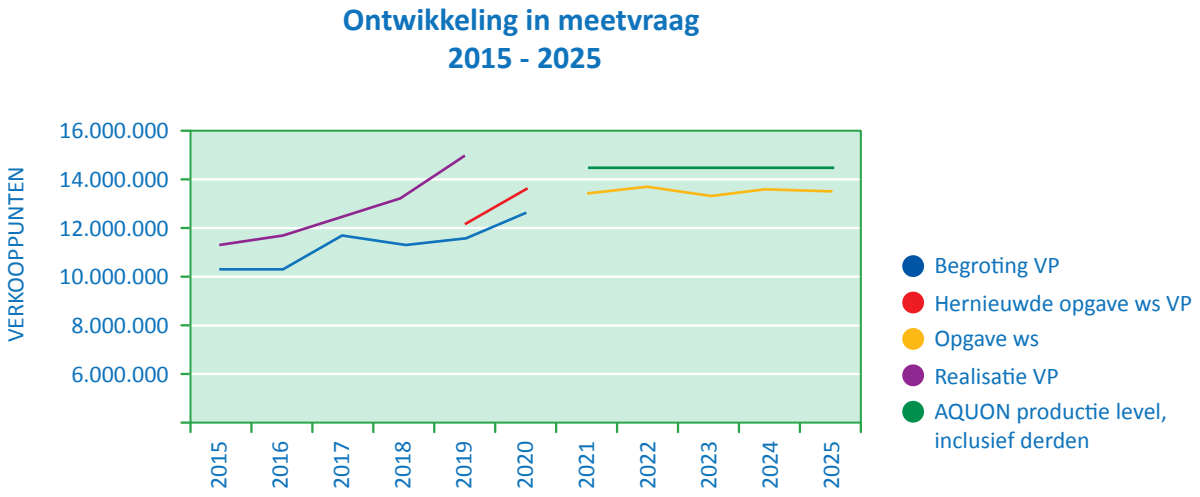
PRODUCTIE/ MEETVRAAG	2021 MEETVRAAG	2022 MEETVRAAG	2023 MEETVRAAG	2024 MEETVRAAG	2025 MEETVRAAG
Aa en Maas	1.464.750	1.464.750	1.428.000	1.522.500	1.438.500
Brabantse Delta	1.571.538	1.587.288	1.571.538	1.571.538	1.571.538
De Dommel	1.176.168	1.191.918	1.134.168	1.233.918	1.149.918
Delfland	1.047.900	1.047.900	1.047.900	1.047.900	1.047.900
Hollandse Delta	2.224.698	2.143.746	2.252.963	2.124.104	2.196.246
Rijnland	2.646.000	2.730.000	2.562.000	2.698.500	2.782.500
Rivierenland	2.137.800	2.137.800	2.137.800	2.137.800	2.137.800
Schieland en de Kr'waard	736.680	736.680	836.680	736.680	736.680
Stichtse Rijnlanden	1.174.425	1.155.000	1.191.750	1.155.000	1.155.000
Totaal	14.179.959	14.195.082	14.062.799	14.227.940	14.216.082
Indexcijfer jaar 2014=100	132	132	131	132	132

Tabel 2: de opgave van de verwachte meetvraag (inclusief 5 % onvoorzien) in een tijdsreeks.

7 AANNAMES BIJ DE PRODUCTIEVERWACHTING EN INTERPRETATIE VAN AQUON

AQUON heeft de structurele en toenemende overschrijding van de productierealisatie in relatie tot de begrote meetvraag uit de afgelopen jaren met haar opdrachtgevers doorgesproken. De verschillen zijn in de afgelopen jaren namelijk hoog opgelopen, waardoor AQUON geconfronteerd werd met risico's met betrekking tot de borging van de kwaliteit, problemen in de beschikbare ruimte van de huisvesting en andere organisatorische belemmeringen. Door intensief samenspel met opdrachtgevers, regisseurs en medewerkers van AQUON is nu naar verwachting een realistische inschatting van de productie gemaakt.

In de afstemming met de opdrachtgevers is de verbeterde opgegeven meetvraag van de opdrachtgevers voor het jaar 2021 aanvullend verhoogt met vijf procent voor onvoorziene analyses en onderzoeken. Hiermee wordt een productieniveau van 14.2 verkooppunten begroot voor de komende jaren. De meerjaren-meetvraag ligt daarmee 1,2 miljoen punten boven de aanname van de businesscase centralisatie AQUON.

Figuur 1: meetvraag ontwikkeling in de tijd

8 KLANTTEVREDENHEID

De klanttevredenheid is de afgelopen jaren verhoogd van een 5,9 in 2015 naar een 6,9 in 2019. Door een betere interne afstemming en samenwerking streeft AQUON in 2021 (en verder) naar verdere verhoging van de klanttevredenheid. Om dit te realiseren zullen de behaalde efficiencywinsten en kwaliteit van het werk worden geborgd. Daarnaast zal aandacht komen voor een externe focus waarbij de klant centraal staat, het (pro-actief) geven van advies en transparantie.

Streven is om de klantgerichtheid te verhogen en de verbinding met de waterschappen zowel op operationeel als strategisch niveau te handhaven en waar nodig te versterken.

9 FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN 2021

Ook in het jaar 2021 kent AQUON twee programmabegrotingen. In de programmabegroting ‘Laboratorium AQUON’ zijn de reguliere laboratoriumactiviteiten opgenomen. In dit programma wordt de gewenste dienstverlening in overeenstemming met de ketenpartnergedachte uitgevoerd. In de tweede programmabegroting, ‘eigenaar GR AQUON’, zijn de gevolgen van de strategische koerswijziging opgenomen.

9.1 PROGRAMMABEGROTING LABORATORIUM

In het laboratorium zijn alle reguliere kosten over de exploitatie van het laboratorium opgenomen. De benodigde investeringen zijn ook opgenomen in deze reguliere programmabegroting.

De benodigde financiële middelen voor de nieuwbouw worden ook in dit programma opgenomen. AQUON ziet de investeringen in haar huisvesting passend bij de reguliere laboratoriumactiviteiten. Echter de besluitvorming om te komen tot nieuwe huisvesting is nog pril; hiertoe is op 3 maart 2020 besloten. In het jaar 2020 zal verdere planvorming voor de nieuwbouw worden uitgewerkt en worden voorgelegd aan het bestuur.

Financiële kaders 2021	Betreft	Bedrijfsvoering
Programma Laboratorium	Verwacht productieniveau	14.200.000
2021	Index bedrijfskosten	1%
	Index personeelslasten (cao)	2%
	Index personeelslasten (stijging)	0,5%
	Gereserveerd voor product- en procesinnovaties	€ 400.000
	Gereserveerd voor externe analyses en onderzoeken	€ 4.040.000
Financieringskredieten	Vervangingsinvesteringen 2 jaren: 2021/2022	€ 3.000.000
2021	Facilitaire en ICT & data ontwikkelingen	€ 700.000
	Voorbereidingen centralisatie*	€3.000.000

Investeringsplan centralisatie	Betreft	Centralisatie
Periode 2021 - 2024	Aankoop grond	€ 4.700.000
Informatie uit Businesscase	Gebouw & civiele kosten	€ 11.300.000
	Installaties & inrichting	€ 13.500.000

* Betreft een onderdeel van het investeringsplan centralisatie

Figuur 2: financiële kaders 2021

Vermelde investeringsbedragen worden nader toegelicht in hoofdstuk 10 (Investeringen). Voor een totaaloverzicht zijn de benodigde bedragen vermeld in dit overzicht.

In 2021 heeft AQUON voldoende middelen om de investeringsactiviteiten te financieren. Gedurende dit jaar zal AQUON een financieringsplan opstellen voor de benodigde middelen ten behoeve van de investeringen in de jaren 2022 en verder. Ten behoeve van dat financieringsplan zal de gehele bedrijfsfinanciering doorgelicht worden.

Wellicht biedt een nieuwe financieringsarrangement mogelijkheden voor AQUON. Het bestuur van AQUON is zelfstandig bevoegd om (nieuwe) financieringsarrangementen af te sluiten.

9.2 PROGRAMMABEGROTING EIGENAREN

Voor de transitie naar AQUON 2.0 waren de afgelopen jaren aanvullende financiële middelen benodigd. Deze middelen zijn in het jaar 2016 met besluitvorming van de nieuwe strategie (AQUON 2.0) aangekondigd en in de jaren erop volgend tijdens de bestuurlijke besprekingen bevestigd. Met de besluitvorming tot centralisatie kunnen hieraan de eenmalige frictiekosten (zoals vermeld in de businesscase centralisatie) voor de jaren 2021-2025 worden toegevoegd. Een uiteenzetting van deze kosten worden in figuur 3 weergegeven.

De begrote kosten voor programma Eigenaren beperken zich vanaf het jaar 2021 tot de eenmalige kosten, zoals opgenomen in de businesscase centralisatie. Deze eenmalige kosten voor het centralisatievraagstuk zijn berekend op 7,2 miljoen euro. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in gebouw-gebonden kosten en kosten van afvloeiing personeel. De verwachten kosten zijn respectievelijk 3,5 miljoen en 3,3 miljoen euro. AQUON verwacht in 2021 al kosten te maken ten behoeve van gewenste en ongewenste personeelsmobiliteit.

Door een nog op te zetten gezamenlijke inspanning van de waterschappen en AQUON kunnen de kosten voor afvloeiing personeel positief worden beïnvloed. Hiervoor dient in het jaar 2020 een strategische personeelsplan opgesteld te worden. In de financiële opstelling is vooreerst geen rekening gehouden met positieve voordelen. Mochten de kosten voor de personeelsreductie door een mogelijk nieuw personeels-doorstroomprogramma meevallen, worden de werkelijke lagere resterende kosten verantwoord.

Nadrukkelijk is in de voorbereiding tot besluitvorming tot centralisatie gesproken over het zoveel als mogelijk egaliseren van de eenmalige exploitatiekosten over meerdere jaren. AQUON stelt voor om de kosten te egaliseren over de jaren 2021-2025. Met andere woorden een bestemmingsreserve vanaf het jaar 2021 op te bouwen met 1.440.000 euro per jaar. Gedurende vijf jaren wordt het totale bedrag opgebouwd, terwijl -in de periode 2021- 2025 waarin de kosten worden gemaakt- de benodigde kosten in mindering worden gebracht.

Businesscase Centralisatie	Details van de eenmalige kosten zie overzicht 5 businesscase Centralisatie			
Eenmalige kosten:				
Compensatie reistijd (Sociaal Stratuut)	645			
Change programma AQUON organistie	700	>>>	Begeleiding herplaatsing personeel	200
Boekwaarde verliezen	767		Interne & externe communicatie	100
Verhuizen & Installeren	400		Stimulansprogramma personeel	100
Onvoorzien	1.400		Werving & selectie	100
Frictiekosten door herplaatsting personeel	3.293		Improductieviteit & overige	200
Totale eenmalige kosten	7.205			700

Verloop (begroting) van de eenmalige kosten	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Jaarlijkse inleg van waterschappen	1.440.000	1.440.000	1.440.000	1.440.000	1.440.000	7.200.000
Verwachte kosten, in het programmajaar	-540.000	-370.000	-870.000	-3.395.000	-2.025.000	-7.200.000
Saldo Mutatie	900.000	1.070.000	570.000	-1.955.000	-585.000	0
Saldo verloop bestemmingsreserve	900.000	1.970.000	2.540.000	585.000	0	

Figuur 3: eenmalige kosten vanaf het jaar 2021, door centralisatie.

10 INVESTERINGEN

AQUON wenst efficiëntie door te voeren en continuïteit te borgen in haar operationele processen. Hiervoor dient AQUON voortdurend te investeren in haar reguliere bedrijfsvoering. Verouderde laboratoriumapparatuur zal worden vervangen om het gewenste kwaliteitsniveau te behouden. Robotisering en vergaande automatisering zijn nodig om de efficiëntieverbeteringen en slimmere processen en methoden te ondersteunen. Nieuwe technologieën vervangen (deels) de bestaande methoden, waarmee een toekomstbestendig AQUON wordt gerealiseerd.

Het benodigd investeringsniveau 2020/2021 ten behoeve van de operationele activiteiten wordt op 3,0 miljoen euro per twee begrotingsjaren voorzien. Een investering vergt veel onderzoek vooraf, veroorzaakt door sterke verbeteringen in technologie. Hierdoor is het complex te voorspellen in welk begrotingsjaar een investering valt. Gemiddeld heeft AQUON 1,5 miljoen euro per jaar benodigd, echter door een plafond op 3,0 miljoen euro per twee jaren stellen, heeft AQUON enige ruimte in planvorming. AQUON voorziet hiermee een lichte toename aan benodigde investeringen. Het plafond is gemiddeld jaarlijks 0,5 miljoen euro hoger dan in het jaar 2020. Uitbreiding, ontwikkeling en implementatie van nieuwe analyses, zoals bijvoorbeeld, medicijnresten, PFAS en andere nieuwe opkomende stoffen, worden gevraagd en vergen aandacht. Hiermee wordt ruimte geschapen om ook deze initiatieven te ondersteunen.

Het vermelde investeringsplafond is exclusief eventuele investeringen in een mogelijke grootschalige uitrol van sensortechnologie. Voor dergelijke investeringen is een bredere discussie met de opdrachtgevers / waterschappen benodigd, alvorens hier financiële kaders voor het jaar 2021 bij AQUON te plaatsen. In het jaar 2020 zal hiervoor de discussie met de opdrachtgevers worden opgestart.

Daarnaast is jaarlijks ongeveer 0,7 miljoen euro investeringsruimte nodig voor facilitaire en ICT-ontwikkelingen. Ook wordt een optimalisatie van datasets en de inrichting van een nieuwe centrale data-infra structuur in 2021 voorzien (ook in verband met het kunnen verwerken van megadatastromen) . Ook de reguliere facilitaire investeringen vragen hun aandacht. Dit laatste aspect wordt overigens minimaal voorzien in het licht van het centralisatievraagstuk. In de exploitatielasten wordt echter wel rekening gehouden met de verouderde status van het pand Leiden.

Op 3 maart 2020 heeft het bestuur ingestemd met de strategie 2020-2030 en daarbij het centraliseren van de activiteiten van AQUON. AQUON werkt in de jaren 2020 en 2021 haar nieuwe huisvestingsplannen uit (voorbereidingsfase) en legt dit voor aan het AQUON bestuur zodat daarna de uitvoering (realisatiefase) kan worden opgepakt. Een nieuwe locatie openen wordt in de businesscase in het jaar 2024 voorzien.
De businesscase voorziet de volgende investeringen:

INVESTERINGEN	
Grond	4.700
Projectkosten	
Gebouw & installaties	11.300
Installaties & inrichting	13.500
Desinvestering	
Verkoop van panden	-4.600

Bedragen x 1.000,- in euro

In 2021 verwacht AQUON hiervoor drie miljoen, als onderdeel van de vermelde totale projectinvestering, benodigd te hebben. Gedurende het jaar 2020 zal overigens meer inzicht worden verkregen. Op moment van opstellen van deze financiële kaders is er nog geen concreet inzicht. Plan van aanpak voor voorbereidingsfase wordt na de zomer van 2020 verwacht. Bestuurlijk verantwoording vindt regulier tijdens bestuursvergadering plaats.

11 KOSTENVERDELING VAN AQUON

In 2021 worden de kosten van AQUON (programmalaboratorium AQUON en eigenaar GR AQUON) verdeeld in overeenstemming met de afgesproken kostenverdeling. De methode is opgenomen in de GR AQUON. De kostenverdeling tussen de waterschappen heeft een relatie met het relatieve aandeel in de productie per waterschap bij AQUON.

PROGRAMMA LABORATORIUM

De kosten uit het laboratoriumprogramma worden doorbelast op basis van de afname van de individuele producten en diensten van AQUON. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de vaste en variabele kosten.
De vaste kosten vertegenwoordigen de kosten van de bedrijfsinrichting, die verondersteld worden 75 procent van de jaarlijkse exploitatiekosten te zijn. Het percentage aan vaste kosten dat een individueel waterschap betaalt, is afhankelijk van de gemiddelde afgenomen productie in de drie afgesloten jaren voorafgaand aan het desbetreffende verslagjaar. De procentuele verdeling voor het jaar 2021 wordt overgenomen uit de jaarstukken over het jaar 2019.
De variabele productiekosten (25 procent van de exploitatiekosten) worden verdeeld naar waterschap op basis van de werkelijke gerealiseerde productie in het jaar 2021.

PROGRAMMA EIGENAREN

In het tweede programma worden kosten van transitie (kosten n.a.v. herinrichting van de organisatie) ondergebracht. De kosten in dit programma worden volgens, in overeenstemming met de gemiddelde productieafname in de drie afgesloten jaren voorafgaand aan het desbetreffende verslagjaar verdeeld. Deze werkwijze werd in het jaar 2016 voorgesteld en wordt vanaf het jaar 2018 gehanteerd.
Deze procentuele verdeling is weergegeven in de jaarstukken en is hierbij opgenomen in tabel 4.

WATERSCHAP OF HOOGHEEMRAADSCHAP	VERKOOPPUNTEN		% GEMIDDELD	
	2019	2018	2017	OVER 3 JAAR
Aa en Maas	1.518.416	1.349.819	1.271.294	10,1%
Brabantse Delta	1.569.492	1.587.743	1.409.153	11,1%
De Dommel	1.222.360	1.137.992	1.231.841	8,7%
Delfland	1.019.044	1.216.616	1.045.245	8,0%
Hollandse Delta	2.002.786	2.178.026	2.258.381	15,7%
Rijnland	2.627.903	2.093.475	2.045.304	16,5%
Rivierenland	2.878.224	2.488.828	1.872.099	17,6%
Schieland en de Krimpenerwaard	793.786	681.065	593.166	5,0%
Stichtse Rijnlanden	1.375.902	850.411	782.101	7,3%
Totaal	15.007.913	13.583.975	12.508.557	100,0%

Tabel 4: procentuele verdeling bedrijfsaandeel, op basis van productiecijfers.

12 STURING EN VERANTWOORDING

AQUON zal op basis van de uitgangspunten uit deze kadernota een begroting 2021 opstellen waarin, naast de twee programmabegrotingen, ook de door de wet verplichte paragrafen worden uitwerkt. Deze verplichte paragrafen worden, indien van toepassing, in het document toegelicht.

Op basis van het planning & control statuut van AQUON wordt de planning & control cyclus opgevolgd, waarbij een tussentijdse verantwoordingsrapportage (inclusief prestatie indicatoren KPI's) en de reguliere jaarstukken worden opgeleverd.

13 VERVOLGPROCES

De begrotingsbehandeling 2021 loopt volgens een bekend tijdspad. De planning is opgenomen in de bestuurlijke kalender en inclusief deze kadernota ziet deze er als volgt uit:

KADERNOTA 2021

• Advies platform opdrachtgevers	
• Advies platform eigenaren	12 maart 2020
• Dagelijks bestuur	20 maart 2020
• Algemeen bestuur	6 april 2020

PROGRAMMABEGROTING 2021

• Advies platform eigenaren	12 maart 2020
• Dagelijks bestuur	20 maart 2020
• Begroting vrijgeven t.b.v. zienswijze (DB) (Voorbehoud instemming van kadernota door AB)	6 april 2020
• Zienswijze procedure waterschappen	< 12 juni 2020
• Bespreking zienwijzen (DB)	26 juni 2020
• Vaststelling Algemene Bestuur	6 juli 2020

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend.
Het dagelijks bestuur AQUON,

P.H. Daverveldt J.K. Bouma

KADERNOTA 2021

VERSIE 1.0, MAART 2020